

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Karla Šimky v právní věci **žalobce: M. P.,** zastoupeného Mgr. Janem Lipavským, advokátem se sídlem Hradec Králové, Velké náměstí 135, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra, se sídlem Praha 7, nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM,** v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 5. 2004, č. j. 30 Az 279/2003 - 26,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného označeným v záhlaví tohoto rozhodnutí bylo rozhodnuto, že se žalobci (dále též „stěžovateli“) neuděluje azyl z důvodu nesplnění podmínek uvedených v ustanoveních § 12, 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) s odůvodněním, že žalobce uvedené důvody žádosti o udělení azylu nejsou zákonnými důvody pro udělení azylu na území České republiky podle ustanovení § 12 ani § 13 zákona o azylu a současně nebyl shledán důvod pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu; zároveň bylo žalovaným rozhodnuto, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Výše popsaným rozsudkem krajského soudu vydaným ve správním soudnictví byla zamítnuta žaloba proti uvedenému rozhodnutí žalovaného. V odůvodnění rozsudku krajský soud v uvedl, že žalobcem tvrzené procesní důvody nezákonnosti rozhodnutí správního

orgánu nejsou dány. Výtka nedostatečně zjištěného skutkového stavu byla toliko obecná a neobsahovala výtky týkající se konkrétních důkazů, které správní orgán neprovedl, ačkoli je provést měl a mohl. Naopak, krajský soud konstatoval, že správní orgán řádně zjistil stav věci a že při tomto zjišťování vyšel z relevantních údajů o situaci v Konžské demokratické republice v době rozhodování. Dále soud prvního stupně konstatoval, že se shromážděnými důkazy byl stěžovatel řádně seznámen, mohl se k nim vyjádřit a navrhnout jejich případné doplnění, čehož však stěžovatel nevyužil.

Co se týče samotného hodnocení důvodů, pro které správní orgán rozhodl o neudělení azylu podle § 12 azylového zákona, zde se krajský soud plně ztotožnil s právními závěry, k nimž dospěl správní orgán na základě jím provedených skutkových zjištění. Stran důvodu podle § 14 azylového zákona krajský soud poukázal na to, že je věcí správního uvážení správního orgánu, zda podle zákonných kritérií na základě tímto orgánem provedených skutkových zjištění azyl udělí nebo neudělí a že správní orgán se při postupu podle uvedeného ustanovení držel zákonem stanovených mezí. Soud se též ztotožnil se závěry správního orgánu stran neexistence překážky vycestování (§ 91 azylového zákona) a poukázal na to, že v řízení před správním orgánem nebyla zjištěna důvodnost obavy stěžovatele z perzekuce, pokud by se vrátil do země původu.

Ve včas podané kasační stížnosti se namítá jednak nezákonnost rozhodnutí krajského soudu, která má podle stěžovatele spočívat v nesprávném posouzení právní otázky, a sice toho, zda stěžovateli má či nemá být udělen politický azyl podle § 12 azylového zákona. Stěžovatel se domnívá, že nebyla správně posouzena otázka odůvodněnosti či neodůvodněnosti strachu stěžovatele z pronásledování z důvodů náboženství nebo zastávání určitých politických názorů. Uvedl, že z důkazů provedených v řízení před správním orgánem vyplývá, že jako člen armádní tajné služby Mobutuova v roce 1992 odmítl střílet do demonstrantů protestujících proti tomuto režimu a že kvůli křesťanskému vyznání odmítl povel k likvidaci duchovního, za což byl obviněn z velezrady a v případě návratu do Konga by byl považován za dezertéra. Má tedy odůvodněný strach z pronásledování z důvodů náboženství (rozkaz zabít duchovního prý odmítl splnit právě pro své křesťanské přesvědčení, které mu zakazuje zabíjet) a zastávání určitých politických názorů (nesouhlasil s tehdejším Mobutuovým režimem, a proto odmítl střílet do demonstrantů proti tomuto režimu protestujících). Dále v případě, že by se vrátil do vlasti, by prý byl považován za dezertéra a hrozilo by mu za velezradu a odepření rozkazu uložení trestu smrti. Stěžovatel se tedy domnívá, že z tohoto důvodu je dána překážka vycestování podle § 91 azylového zákona.

Dále žalobce poukázal na to, že stejnopis rozhodnutí správního orgánu, který mu byl doručen, nebyl vlastnoručně podepsán oprávněnou osobou ve smyslu § 47 odst. 5 správního řádu (v daném případě podpisem ředitele odboru azylové a migrační politiky MV ČR PhDr. T. H.), nýbrž toliko opatřeno úředním razítkem a podpisem osoby v rubrice „za správnost“, která není totožná s PhDr. H. Z této skutečnosti dovozoval, že rozhodnutí vydané správním orgánem je nicotné. Argumentoval dále, že vadu spočívající v absenci podpisu nemůže zhojit ani to, že ve správním spise je obsaženo rozhodnutí PhDr. H. podepsané. Toto rozhodnutí totiž bylo podle přesvědčení stěžovatele fakticky vyhotoveno v azylovém středisku (mimo Prahu), ačkoli je v rozhodnutí uvedeno jeho vydání Praze. Podle přesvědčení stěžovatele musel být stejnopis rozhodnutí bez vlastnoručního podpisu stěžovatele doručen stěžovateli předtím, než PhDr. H. jiný stejnopis rozhodnutí (ten, který je založen ve správním spise) dodatečně vlastnoručně podepsal, neboť při současné praxi zasílání spisového materiálu mezi úřady není pravděpodobné, že by v krátkém časovém úseku mezi vydáním rozhodnutí a jeho

doručením stěžovateli mohlo rozhodnutí absolvovat cestu mezi azylovým střediskem a Prahou a zpět. V době doručování rozhodnutí stěžovateli tedy oprávněná osoba (PhDr. H.) ještě neprojevila vůli, vyjádřenou v obsahu rozhodnutí správního orgánu, předepsaným způsobem. Další skutečností, která nasvědčuje uvedenému názoru stěžovatele, je podle něho i to, že rozhodnutí, která jsou účastníkům doručována, se vždy doručují pouze s podpisem osoby, jež je zřejmě vyhotovila. V době, kdy bylo rozhodnutí doručováno stěžovateli, nebylo. I kdyby byl PhDr. H. s obsahem rozhodnutí, které následně podepsal, seznámen např. elektronickou poštou, nemohl mít možnost ověřit, zda stejnopis (bez jeho podpisu), který byl stěžovateli předán, obsahově souhlasí s tím, co mu bylo elektronicky zasláno.

Žalovaný v písemném vyjádření ke kasační stížnosti popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jeho rozhodnutí i rozhodnutí soudu prvního stupně byla vydána v souladu s právními předpisy. I pro řízení o kasační stížnosti pak žalovaný odkazuje stran důvodů neudělení azylu a rozhodnutí o neexistenci překážky vycestování na správní spis. Pokud jde o stěžovatelem tvrzenou nicotnost rozhodnutí správního orgánu, zde žalovaný poukázal na již vydanou judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 29. 1. 2004 č. j. 2 Azs 64/2003), podle níž chybějící podpis na stejnopisu správního rozhodnutí nemá vliv na zákonnost rozhodnutí o věci samé za situace, kdy správní spis obsahoval rozhodnutí, na němž žádná z předepsaných náležitostí nechyběla.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a jsou v ní v ní namítány důvody odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), d) s. ř. s. a jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené rozhodnutí soudu prvního stupně a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Pokud se krajský soud se skutkovými zjištěními a s právními závěry správního orgánu ztotožnil, rozhodně nepochybil a věc posoudil po skutkové i právní stránce zcela správně. Napadené rozhodnutí krajského soudu je řádně odůvodněno a v tomto odůvodnění je dostatečně konkrétně zdůvodněno, proč se žaloba stěžovatele proti rozhodnutí správního orgánu zamítá. Krajský soud se důvodně ztotožnil se skutkovými zjištěními správního orgánu, z nichž vyplynulo, že stěžovatel měl v době, kdy opouštěl zemi původu (v roce 1992), podle všeho odůvodněný strach z pronásledování pro jeho náboženské a politické přesvědčení. V době, kdy o žádosti stěžovatele o poskytnutí azylu rozhodoval, již odůvodněnost strachu stěžovatele z pronásledování pominula, a sice proto, že v mezidobí se v zemi původu stěžovatele významným způsobem změnily politické poměry. Bývalí příslušníci armády režimu prezidenta Mobutua byli nezřídka začleněni do armády nového režimu, byla schválena všeobecná amnestie a v zemi lze svobodně vyvíjet politickou činnost. Katolické náboženské přesvědčení je v zemi plně respektováno a katolická církev zaujímá významné postavení. Tyto skutečnosti správní orgán zjistil z informace vyžádané od ministerstva zahraničí, kterou oprávněně považoval za důvěryhodný a dostatečný zdroj informací. S uvedenými zjištěními správního orgánu není v rozporu ani stěžovatelem spolu s kasační stížností předložená zpráva amerického ministerstva zahraničí o stavu dodržování lidských práv v Demokratické republice Kongo. Proto krajský soud právem zjištění, k nimž dospěl správní orgán, shledal správnými.

Krajský soud proto nepochybil, když žalobním námitkám proti napadenému správnímu rozhodnutí v tomto ohledu nevyhověl, neboť správně zhodnotil, že výše uvedená skutková zjištění vedla správní orgán zcela důvodně k tomu, že žádost stěžovatele o azyl posoudil

jako nedůvodnou, neboť dospěl k závěru, že v jeho případě není důvodu k poskytnutí azylu, a to z žádného z důvodů uvedených v § 12, 13 a 14 zákona o azylu. Krajský soud rovněž nepochybil, jestliže jako správný posoudil závěr správního orgánu, který shledal, že u stěžovatele neexistuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu.

V kasační stížnosti se stěžovatel domáhal zrušení napadeného rozhodnutí krajského soudu též proto, že se jedná o rozhodnutí nicotné, neboť na jeho stejnopise doručeném stěžovateli chyběl podpis oprávněné osoby, která rozhodnutí vydala. Pokud by se opravdu jednalo o nicotné rozhodnutí, musel by k této skutečnosti Nejvyšší správní soud přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, část věty za středníkem, poslední alternativa).

Jak již Nejvyšší správní soud rozhodl ve věci sp. zn. 2 Azs 64/2003, nicotnost (neexistenci) správního aktu způsobují jen takové vady řízení, které mají za následek, že již vůbec nelze o správním aktu hovořit. Může se jednat o vady spočívají například v rozhodování absolutně nekompetentním orgánem, rozhodování podle právního předpisu, který byl přede dnem rozhodnutí bez náhrady zrušen, či absolutní nedostatek zákonem předepsané formy. Vadu vyskytnuvší se v posuzovaném rozhodnutí správního orgánu ovšem nelze pokládat za natolik intenzivní, aby mohla založit přímo nicotnost tohoto rozhodnutí. Za nicotné by toto rozhodnutí mohlo být považováno například tehdy, kdyby se posléze ukázalo, že absence podpisu oprávněné osoby odráží fakt, že toto rozhodnutí bylo vydáno zcela bez jejího vědomí. Tak tomu ovšem v daném případě zjevně není. Součástí správního spisu je totiž vyhotovení rozhodnutí, které oprávněná osoba podepsala. Není tak vůbec pochyb o tom, že rozhodnutí skutečně vydal PhDr. T. H., ředitel odboru azylové a migrační politiky, který je k tomu zmocněn příslušným vnitřním předpisem Ministerstva vnitra. Jakkoli je tedy zřejmé, že správní rozhodnutí je stiženo vadou, spočívající v absenci podpisu oprávněné osoby na vyhotovení rozhodnutí (§ 47 odst. 5 spr. ř.), které je doručováno účastníkům, tak tato vada za situace, že součástí správního spisu je vyhotovení rozhodnutí, které je podepsáno oprávněnou osobou a je i jinak bezvadné, nezakládá nicotnost tohoto rozhodnutí. Jakkoli se v teorii správního práva objevují významné názory, podle nichž je podpis na stejnopise správního rozhodnutí jeho tak zcela nezbytnou náležitostí, že bez tohoto podpisu se jedná o nicotný akt, z něhož není patrná vůle oprávněné osoby vydat dané rozhodnutí, Nejvyšší správní soud setrvává na stanovisku, že takto striktní vnímání role podpisu na správním rozhodnutí není nutné a že postačí, pokud bude u správního rozhodnutí v případě pochybností testováno, zda je skutečně vydáno s vědomím a v souladu s vůlí oprávněné osoby.

Co se týče stěžovatelem namítané nicotnosti rozhodnutí správního orgánu proto, že – jak to tvrdí stěžovatel ve své kasační stížnosti – bylo podle jeho názoru oprávněnou osobou podepsáno teprve dodatečně, po doručení stejnopisu tohoto rozhodnutí stěžovateli, tomuto stěžovatelovu závěru nebylo možno přisvědčit. Stěžovatel na podporu svých tvrzení ohledně důvodů nicotnosti nenavrhl žádné důkazy a jeho tvrzení měla povahu obecných domněnek a spekulací nepodložených konkrétními skutečnostmi. Podle § 109 odst. 3, část věty za středníkem (4. alternativa) není Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti mimo jiné v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné. Nicotnost rozhodnutí však musí plynout přímo ze zákona nebo být zřetelně patrná z obsahu správního či soudního spisu, případně (není-li takto patrná) musí být stěžovatelem k prokázání, že rozhodnutí správního orgánu je nicotné, navrženy důkazy. Zde však nejde ani o případ nicotnosti plynoucí přímo ze zákona, nicotnosti zřetelně patrné ze spisu (stejnopis rozhodnutí správního orgánu, který je součástí spisu, opatřen podpisem oprávněné osoby je), ani o případ,

kdy by stěžovatel k prokázání nicotnosti rozhodnutí navrhl nějaké důkazy (obsahem jeho podání žádné takové návrhy nejsou).

Nejvyšší správní soud dospěl z uvedených důvodů k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. října 2004

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu